

Nr 738.

Av herr **Holmgren m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 225, angående försvarsväsendets ordnande.*

Jämlikt de av Kungl. Maj:t för det frivilliga skytteväsendet fastställda grundstadgarna har detsamma till uppgift att befrämja skjutskickligheten bland svenska folket, att utveckla och höja dess fosterländska anda samt att hos detsamma väcka och underhålla ett levande intresse för fosterlandets försvar.

Av grundstadgarna framgår alltså, att det frivilliga skytteväsendet är en försvarsrörelse, vars verksamhet endast kan uppehållas och utövas i nära anslutning till rikets försvar. Att frivillig skytterörelse i sådant avseende är av stor betydelse bestyrkes också därav att de flesta länder hava infört och understödja sådan rörelse, i flera fall efter mönster av vår skytterörelse.

Kungl. Maj:t utfärdar årligen för verksamhetens utövande ett skjutprogram, som är upprättat under sakkunnig ledning och som så långt förhållandena medgiva ansluter sig till de för hären gällande föreskrifterna i fråga om skjutning med armégevär.

För verksamhetens övervakande förordnar Kungl. Maj:t som sitt ombud i vart och ett av de 27 skytteförbunden en officer.

Verksamheten inom det frivilliga skytteväsendet är mycket livlig och räknade detsamma vid 1935 års utgång 68,541 aktiva medlemmar, representerande ej mindre än 90 % i och under värnpliktsåldern.

Under de senare åren har verksamheten ytterligare utvecklats genom en från försvarssynpunkt berömvärd riktning, nämligen genom ett allmänt utövande av fältmässiga skjutningar i terräng.

Den frivilliga skytterörelsen står över alla politiska partier, räknande sina medlemmar i alla samhällsklasser. I denna rörelse tages ej hänsyn till hög eller låg. Den är främst, som skjutur bäst.

Anslutningen till skytterörelsen har tidigare varit betydligt större, men att denna växlar har sin förklaring, ej mindre i yttre förhållanden än även beroende på storleken av statens understöd.

Det aktiva deltagandet i skytterörelsen är nämligen förenat med stora uppoffringar för den enskilde såväl i tid och arbete, som ock ekonomiskt. Under förlidet år lossades av de frivilliga skyttarna över 10 miljoner skott, efter låg beräkning betingande en kostnad av omkring 800,000 kronor, vartill givetvis komma andra betydande utgifter för vapen, skjutbanor, materiel, resor m. m. dylikt. Under de tre sista åren har icke funnits något statsunderstöd till ammunition, men för budgetåret 1935/1936 har därtill utgått 43,500 kronor.

Att i längden uppehålla ett så omfattande och dyrbart försvarsarbete utan

bistånd av den, för vars skulle detta göres, skall icke kunna ske, åtminstone icke i den utsträckning, som behovet påkallar.

Det frivilliga skytteväsendet har också alltsedan sitt första framträdande i vårt land, vilket skedde för 75 år sedan, och intill innevarande budgetår åtnjutit statsunderstöd av riksdagen. Med undantag för åren 1925 och 1926 samt åren 1933—1936, då socialdemokratiska regeringar hade makten, beviljades detta på regeringens egen framställning, men under desammas tid har detta endast skett på grund av motioner av riksdagsledamöter.

Den omständigheten att skytteväsendets anslagsfråga år efter år måst underkastas riksdagens behandling motionsvägen och blivit så att säga en kastboll mellan partierna för att ofta avgöras med några få rösters övertikt, har varit ägnat att skapa ett osäkerhetstillstånd, som menligt inverkat på rörelsens ledning och utveckling.

För denna betydelsefulla försvarsrörelsens bevarande och främjande är det sålunda av största betydelse, att understöd till det frivilliga skytteväsendet måtte uppföras på ordinarie stat. Såsom varande en ren försvarsangelägenhet måste det frivilliga skytteväsendet, som skett under 75 år, hänföras till fjärde huvudtiteln — försvarsväsendet. Ett överförande till en annan huvudtitel, såsom från visst håll antytts, nämligen till åttonde huvudtiteln, skulle ovillkorligen förrycka hela rörelsen och bli till stor skada för dess bestånd, och skulle beröva densamma många dess utövare och vänner, som nu av fosterländsk hänsyn tillhöra och stödja densamma. Detta har även av försvarskommissionen beaktats.

I fråga om det frivilliga skytteväsendets påverkan av yttre världshändelser må erinras om den moderna skytterörelsens starka uppsving i början av 1900-talet, då boernas strid mot England så mäktigt påverkade försvarsintresset även i vårt land. Under det sista världskriget, särskilt åren 1914 och 1915 kunde skytterörelsen även i direkt handling arbeta för försvaret, i det att genom dess medverkan tusentals inkallade landstormsmän i densamma erhöilo god skjutundervisning, därigenom att skytterörelsen till deras förfogande ställde instruktörer, ammunition och skjutbanor. Skytterörelsen räknade också under de åren bortåt 50,000 landstormsmän. Detta var också välbehövt, ty de vid 1914 års mobilisering inkallade landstormsmännen visade en förvånansvärd okunnighet i fråga om skjutvapnets hanterande och detta gäller fortfarande, men icke blott i fråga om landstormen, utan även de värnpliktiga överhuvud taget.

Om så är förhållandet med deras utbildning under värnpliktens fullgörande, huru mycket mera gäller icke detta i fortsättningen, ty även om undervisningen vore aldrig så god, så är skjutfärdigheten något, som *måste* upphörligt genom fortsatta övningar underhållas, och detta mäktar icke armén genom bristande tid och otillräckliga medel åstadkomma. Här utbreder sig för det frivilliga skytteväsendet ett imponerande arbetsområde. Men för att å detta något skall kunna uträttas, erfordras ovillkorligen ett ordinarie fast statsanslag i första hand till beredande av tillgång till ammunition och till bestridande av därmed samhörande omkostnader för undervisning, till ord-

nande av tävlingsskjutningar och naturligtvis anläggningar och underhåll av skjutbanor.

Den frivilliga skytterörelsen är i och för detta bildningsarbete en lika god som billig väg, utan tvivel den billigaste, som kan givas. För att detta bildningsarbete skulle kunna göra sig fullt gällande och famna hela vårt folk, borde här, som förhållandet är i Schweiz, steget tagas fullt ut på det sätt, att det borde lagstadgas skyldighet för varje värnpliktig att från och med sitt 21:a till och med 52:a levnadsår årligen skjuta 30 skarpa skott å frivillig skytteförenings skjutbana. Ordnas anslagsfrågan på ett rationellt sätt, så skall allt annat komma som en mogen frukt.

På grund av vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen ville besluta att det frivilliga skytteväsendet på ordinarie stat beviljas ett statsunderstöd av 470,000 kronor att utgå enligt av Kungl. Maj:t avgivna bestämmelser.

Stockholm i april 1936.

Bj. Holmgren.

Alf. Nilsson,
Steneberg.

Nils Holmström.

Arvid Gardell,
Stenstu.

